

**UNDERVISNINGS
MINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Dansk A

Højere handelseksamen

Gammel ordning

Digital eksamensopgave med adgang til internettet

Teksthæfte

Mandag den 20. maj 2019
kl. 9.00 - 15.00

**Opgavesættet består af 5 opgaver.
Du skal kun besvare én af dem.**

Indholdsfortegnelse:

Opgaveoversigt 2

Tekstoversigt

Opgave 1, tekst 1: Leonora Christina Skov: *Den, der lever stille* (uddrag). 4

Opgave 2, tekst 2: "Kvinder skal hjælpes ud af burkaens skygge" 9

Opgave 2, tekst 3 Andreas Terp: "Burkaforbuddet afslører Europas store dilemma" .. 10

Opgave 3, tekst 4: Thomas Kingo: "Dend første Morgen-sang" 12

Opgave 4, tekst 5: Mikkel Fyhn Christensen:
"Fakta er kedelige - derfor er fake news populære" 15

**Opgave 4, tekst 6, samt opgave 5, tekst 7 og 8 findes
kun elektronisk.**

Opgaveoversigt:

Opgave 1

Foretag en analyse og fortolkning af uddraget af *Den, der lever stille*.
Perspektivér til tendenser i samtidens litteratur.

Tekstgrundlag:

Tekst 1: Leonora Christina Skov: *Den, der lever stille* (uddrag).
Fra romanen *Den, der lever stille*, 2018.

Opgave 2

Foretag en analyse af de to ledere med særligt fokus på sprog, argumentation og holdning. Vurdér teksternes gennemslagskraft, og afslut med en sammenligning af de to tekster.

Tekstgrundlag:

Tekst 2: "Kvinder skal hjælpes ud af burkaens skygge".
Leder i Berlingske, den 1. august 2018.

Tekst 3: Andreas Terp: "Burkaforbuddet afslører Europas store dilemma".
Leder i netavisen Føljeton, den 1. august 2018.

Opgave 3

Foretag en analyse og fortolkning af "Dend første Morgen-sang".
Perspektivér teksten til Barokken.

Tekstgrundlag:

Tekst 4: Thomas Kingo: "Dend første Morgen-sang".
Fra *Aandelige Sjunge-Koors første Part*, 1674.

Opgave 4

Skriv et essay om moderne nyhedsjournalistik. I dit essay skal du blandt andet diskutere anvendelsen af nyhedskriterier og journalistisk vinkling. Inddrag synspunkter fra tekstgrundlaget, og giv dit essay en titel.

Tekstgrundlag:

Tekst 5: Mikkel Fyhn Christensen: "Fakta er kedelige - derfor er fake news populære".

Artikel i Berlingske, den 13. marts 2018.

Tekst 6: Frank Piasecki Poulsen: "Hvorfor hører vi ikke om de vigtige ting, der sker?" (uddrag).

Fra dokumentarserien *Frank ser rødt*, DR 2013.

Varighed: 13 min. og 41 sek.

Opgave 5

Foretag en analyse af "Det Blå Danmark" og "Er du vores nye kollega?". Sammenlign de to tekster, og vurdér deres gennemslagskraft.

Tekstgrundlag:

Tekst 7: "Det Blå Danmark".

Kampagnefilm for de maritime erhverv i Danmark, 2014.

Varighed: 1 min. og 40 sek.

Tekst 8: "Er du vores nye kollega?"

Kampagnefilm fra jeudan.dk, 2017.

Varighed: 3 min. og 5 sek.

Opgave 1**Tekst 1**

Leonora Christina Skov: *Den, der lever stille* (uddrag).
Fra romanen *Den, der lever stille*, 2018.

Den, der lever stille

Under indflydelse af døden

1 Jeg kunne ikke genkende min mor, som
hun lå der på hospicestuen med de ægge-
gule vægge. Hendes hud var trukket stramt
tilbage over kinderne og den bare isse, og
5 munden var en flænge i ansigtet, øjnene
var store og sorte og stirrede tilbage på
mig uden at blinke. Hun er død, tænkte
jeg, mens rummet drejede, og lugten af
hospitalssprit skar mig i næsen. Jeg nåede
10 ikke frem i tide. Bag mig kunne jeg høre
min faster Kirsten hænge sin frakke over
en bøjle.

- Det er godt, at Christina er her, ikke
Ingelise? sagde hun med sin rolige sygeple-
15 jerskestemme, der mindede mig om
nystrøgne lagner, og til min overraskelse
udstødte min mor en lyd. Et dybt aaah, der
kunne betyde hvad som helst. Jeg støttede
mig til væggen, til rummet stod stille. Min
20 mor blinkede stadig ikke. Der er ikke flere
ord i hende, tænkte jeg. Hun kommer ikke
til at fortælle mig, hvad der er foregået, hun
kan ikke anklage mig mere, hvem er hun?
Og jeg så mig selv udefra, for farvestrålende
25 og larmende i mine prikkede guldsko. Min
far skramlede med Jyllands-Posten ovre ved
vinduet og rejste sig. Han var grå i ansigtet,
grå som sin strikkede sweater. Hans arme
hang slapt ned langs siderne.

30 - Jeg sagde til mor, at hun ikke måtte dø
på din udgivelsesdag, og det gjorde hun
heller ikke, sagde han. - Er det ikke rigtigt,
Kirsten? Vi sagde til hende, at hun måtte
vente, til Christina kom.

35 Jeg havde udskiftet Christina med Leo-
nora for femten år siden, og Christina føltes
ikke længere som mit navn, ikke længere
som mig. På den måde passede det ene til
det andet, for jeg følte mig heller ikke som
40 mig selv. Jeg hviskede til ham, at min nye
roman aldrig havde været vigtigere end min

mor, han skulle have ladet mig komme på
besøg i går eller i weekenden, som jeg hav-
de foreslået, eller også skulle jeg være kom-
met alligevel, selvom jeg ikke var velkom-
men. Jeg var trods alt deres eneste barn.

- Kan du forstå, det er svært, at mor
ikke har lyst til, at jeg er hos hende nu?
havde jeg spurgt ham over telefonen hver
dag den sidste uge, og han havde svaret, at
det kunne han da godt forstå. Set i bakspej-
let burde mange af vores samtaler have
været længere, end de var. Jeg kastede et
hurtigt blik på uret, der hang over for sen-
55 gen. Klokkeren var lidt over tolv om formid-
dagen. Den rigtige datter ville for længst
have kastet sig hulkende på sin mors hospi-
tals seng, men jeg havde været den forkerte
datter i årevis, muligvis siden jeg blev født,
60 og min mor brød sig ikke om kropskon-
takt. Så jeg trådte forsigtigt hen til hende,
mens jeg forsøgte at fordrive chokket fra
mit ansigt. Chokket over at se hende sådan.

- Hej.

65 Jeg ville have sagt 'hej mor', men 'mor'
sad fast i halsen. Sengen virkede enorm,
dynerne for kraftige, det hvide betræk for
hvidt. En serie smerter bølgede gennem
hende og fik knoglerne til at træde tydeligt
70 frem under den hvide silkepyjamas.

- Aah, sagde hun og drejede hovedet
mod mig. Tæt på var hendes blik akut klau-
strofobisk, som var hun krympet og spær-
ret inde i pupillerne, som råbte hun til mig
derinde fra på et sprog, jeg ikke forstod.
Det slog mig, at jeg aldrig havde set et men-
neske i så store smerter, ikke engang til-
nærmelsesvis, og jeg ønskede bare at ræk-
ke ud og stryge hende over den afsvedne
80 isse, hvor enkelte hårtotter stod tilbage
efter det seneste kemoangreb. I stedet så
jeg hende i øjnene.

- Det kan da ikke være rigtigt, at du skal have så ondt, sagde jeg og satte mig på den tomme stol, som Kirsten skubbede ind under mig. Hun vidste, hvad hun skulle gøre, modsat mig, der kun havde mødt døden i litteraturen og aviserne og telefonen og trafikken og en enkelt gang midt på Strøget, og det sidste ønskede jeg ikke at tænke på nu. Kirstens bevægelser var lige så øvede som en professionel dansers.

- Jeg har givet din mor større og større doser morfin hele natten, men der skal skrappere midler til nu, ikke? sagde hun og klappede mig på skulderen. - Lægen kommer om lidt.

- Men han bliver da nødt til at komme nu.

Den foregående nat trak skygger ind over Kirstens ansigt.

- Jeg tror lige, at de skal have styr på papirarbejdet, sagde hun. - Din mor kom først herud for en halv time siden.

Sidst, jeg så min mor, var ti dage tidligere. Hun var iført sin grå paryk og et rødstrikket sjal og sad i det nybyggede hus i Svendborg, i sin almindelige stol i det lille, mørke værelse, som mine forældre brugte som dagligstue, selvom mørke alle dage havde deprimeret min mor. Af samme grund havde de fået bygget en stor, lys stue med karnap, men den brugte de kun, når de havde gæster, hvilket ville sjældent. I vindueskarmen ved siden af min mors stol stod en pink orkidé omgivet af De Fire Piner.

- Er det ikke overkill at blive ved at have pinnerne stående herinde? spurgte jeg. - Staklerne har jo ondt alle vegne. Har du ikke rigeligt med sygdom i det daglige?

- Næh, det har jeg ikke tænkt over, sagde min mor og betragtede den figur, der vred sig i smerte med hænderne for ørerne.

- Far fik dem af sine søstre, før vi blev gift, men det kan da godt være, at du har ret.

OxyContin gjorde hende nærværende og fraværende på én gang, men mindre på vagt.

- Man kunne give dem butterfly på, sagde jeg. - Eller fez.

- Ja, det kunne være kønt, sagde hun, og vores småsnak fyldte rummet. Min kom-

mende romanudgivelse, hendes kommende strålebehandling. Når det gjaldt, kunne jeg stadig pudse og polere en overflade, så den skinnede, og man næsten ikke bemærkede, at min mor trak vejret uden om de voksende metastaser og hele tiden måtte flytte vægten fra det ene liggesår til det andet. Min far serverede frokost, kaffe og kage, mens vi holdt på formerne og fik det bedste ud af det, og nu, halvanden uge senere, var døden så klar til servering. Bag mig sagde min far, at der vel nok var dejligt lyst her på hospicet. Og sikke en udsigt! Til sommer kunne man måske ligefrem sidde ude.

- Det er godt, at hun er kommet herud, sagde han. De æggegule vægge gav min mors hud et grønligt skær.

- Nu skal hun bare smertedækkes, så kan det være ...

Men det kunne ikke være, ikke som min mor lå der med ansigtet fortrukket i et skrig, der var for stort til at passere. Hun lignede stadig en fremmed, og det var hun også, tænkte jeg og prøvede at spole tanker tilbage og tænke noget andet. Bare for det tilfælde, at hun nu befandt sig i en anden tilstand, hvor hun havde adgang til mine tanker. Et øjeblik føltes det sådan.

- Der er også alle mulige aktiviteter her på hospicet, sagde min far med den lette stemme, han havde brugt over for min mor alle årene. Hans *Du må ikke græde*-stemme. *Hvis vi lader som ingenting, er der næsten ingenting sket*-stemme. - Du kan få en af sygeplejerskerne til at vise dig rundt. Alting er helt nyt.

- Det lyder godt, svarede jeg og gik over til panoramavinduet, der adskilte den øde mark fra undtagelsestilstanden omkring mig. Intet var spor godt. Min far kom hen til mig.

- Hvor er Annette? spurgte han lavt. Annette var min kæreste gennem 12 år og ægtefælle gennem de sidste otte.

- Hun er hos Kirsten, svarede jeg. - Vi gik ikke ud fra, at hun var velkommen her.

Ingen af mine kvindelige kærester havde været velkomne, fra jeg var 21 år til nu. I mange år betød det, at jeg kun så mine forældre til større familiearrangementer

185 eller slet ikke, men siden kræften havde
spredt sig fra min mors bryst til hendes
lunger til hendes ryg til hendes knogler til
hendes lever, havde jeg besøgt hende og
min far alene. Når han ringede til vores
190 fastnettelefon, og Annette tog røret, nøje-
des han med at præsentere sig og bede om
at tale med mig. Min mor ringede aldrig op.
Jeg havde troet, at hun ville dø i løbet af få
måneder, at det var, hvad *terminalt kræft-*
195 *syg* ville sige, men nu havde hun været *termi-*
nalt kræftsyg i to år og fire måneder.
Denne gang havde Annette insisteret på at
leje en bil og tage med.

- Ikke for dine forældres skyld, men for
200 din, havde hun sagt. - Du har stået med
rigeligt alene. Du skal ikke også stå med
det her.

Min far rømmede sig.

- Annette kan da sagtens komme forbi,
205 sagde han. - Mor kan jo hverken sanse eller
samle længere.

Så har det hele tiden været mor, der hav-
de et problem med, at jeg er homo, og ikke
dig? tænkte jeg, trykkede Annettes num-
210 mer og bad hende komme med det samme.

Jeg havde tit trøstet mig med, at min mor
og jeg havde det samme mellemrum mel-
lem fortænderne og ens hænder og fødder,
så på en måde var hun altid hos mig. Nu
215 var hendes hånd på dynen hvidere end
min, en vokshånd, der pludselig bevægede
sig. Kirsten rakte ud og klappede den, som
ville hun fortælle mig, at jeg kunne gøre
det samme, så jeg lagde prøvende hånden
220 over min mors. Hun trak den ikke til sig.
Måske betød det, at hun ikke følte afsky for
mig længere, eller også var hun for afkræf-
tet til at flytte hånden, eller nej, for nu løf-
tede hun benet under dynen og rykkede
225 en smule på sig. Jeg sprang op, halvt i for-
skrækkelse.

- Vil du ligge lidt højere? spurgte jeg og
arrangerede puderne under hende, mens
jeg hørte mig selv sige, at jeg burde have
230 læst medicin i stedet for litteraturviden-
skab. Hvad havde jeg dog tænkt på? Littera-
turvidenskab måtte være verdens mest
ubrugelige fag. Min mor havde sagt nogen-
lunde det samme, da jeg blev optaget. *Sik-*

235 *ke et luksusfag! Nede i Afrika uddanner*
de næppe folk i den slags.

- Er det bedre sådan her? spurgte jeg. -
Vil du have flere puder?

Min mor stirrede på mig, og jeg lod mig
240 falde tilbage på stolen.

- Hvad *du* kan bruge det til, sagde hun i
mit hoved. - Dig, dig, dig. Det er det ene-
ste, du tænker på. Først mig selv og så mig
selv og så mig selv igen, er det ikke rigtigt?

245 - Din mor er sådan et godt menneske,
supplerede min far, stadig i mit hoved. -
Hun tænker altid på alle andre end sig selv.
Hvis du anstrenger dig, kan det være, at du
er heldig at blive et lige så godt menneske
250 som hende.

Min mors hånd søgte hen over dynen og
lukkede sig om min. Måske tog hun fejl af
min hånd og en andens. Jeg ventede, men
hendes hånd lå der stadig. Jeg er ked af, at
jeg ikke kunne være den datter, du ønske-
255 de dig, tænkte jeg. At årene er gået, uden at
vi har fået talt om det. At jeg efterlod dig i
vejkanten og fortsatte alene, for sådan har
det føltes. Som om jeg løb fra mit ansvar og
det, jeg var sat i verden for, nemlig at gøre
dig glad eller forsøge på det. Husker du
dengang, du var glad, eller så du bare sådan
ud på de gamle billeder fra før, jeg blev
født? Dengang du blev uddannet økonoma
265 i 1970. Du og din veninde Inga side om side
på første række, lige smukke, lige strålende
med jeres højt opsatte hår og hvide kitler.

Min telefon brummede i tasken. Min
veninde Maria spurgte, om jeg havde set de
gode anmeldelser af *Hvor intet bryder vin-*
den, min nye roman, og ville jeg have cita-
ter, for så havde hun copy-pastet et par
stykker. Jeg lod telefonen glide tilbage i
tasken og så min mor for mig. Det sort-hvi-
275 de billede, jeg fandt af hende og min far,
nyforelskede i 1971. Jeg sendte det til hen-
de for et par måneder siden, og hun sms'ede
mig, at kjolen var blå, og at skoene matche-
de. Min mor holdt af matchende påklæd-
ning og symmetri i indretningen. Jeg tog
det som et dårligt tegn, at hun ikke afslut-
tede sin besked med diverse emojis, som
hun plejede, og det var det også. Hendes
sidste besked til mig for en måned siden, et
285 svar på en besked fra mig: *Tasken har*

været mormors. Den er købt i Marokko sidst i 70'erne.

Min far lagde første sektion af Jyllands-Posten fra sig og åbnede sportssektionen
290 foran ansigtet, og min mors blik virkede glaseret, som var råbene ved at forstumme
inden i hende. Det var nu, jeg skulle bede
de andre gå udenfor, så jeg kunne fortælle
hende, at jeg elskede hende, og læse højt
295 for hende af *Kærlighedens Højsang* og alt det andet, mine venner havde fortalt, at de
havde gjort, da deres forældre døde. Men
jeg sad bare ganske stille, mens deres historier blev til kalkerpapir med mere og mere
300 utydelige streger. Jeg anede ikke, om der var gået et minut eller en time.

Lægen trådte ind på stuen og trak vejret dybt, så snart han så min mor. Han måtte
have set hundredvis af mennesker dø, og
305 dog formåede døden stadig at overraske ham, tænkte jeg. Han rakte mig hånden.

- Goddag.

- Goddag, jeg hedder Christina. Jeg er
Ingelises datter.

310 Jeg lød som en biperson, der netop havde fremsagt min eneste replik i en dårlig tv-film. Han nikkede neutralt.

- Du har meget ondt? spurgte han min mor, der udstødte et klart aaah. Hun virkede
315 med et ganske nærværende, og jeg tænkte på, hvor ofte hun havde givet udseende af at være svag. Ingen kunne forvente noget af hende, hun kunne ikke finde ud af noget som helst, tænk bare på hendes
320 dårlige karakterer i skolen og alle de gange, hun var blevet mobbet og holdt udenfor. Men indtil i går havde hun viljestyrke nok til at sidde i sin stol og foregive at være helt almindelig kræftsyg, selvom hun var ved at
325 dø, og OxyContin var holdt op med at virke, og nu lå hun så her og tvang sig selv til at høre efter. Hun var lige så viljestærk som min mormor, slog det mig. Det ville jeg gerne have vidst noget før.

330 - Vi har et præparat, der hedder Ketamin, sagde lægen med alvorlig stemme. Endnu en biperson i tv-filmen. Jeg ville have slukket, hvis jeg kunne. - Præparatet kan tage dine smerter, men hvis du får det,
335 kommer du ikke til at være ved bevidsthed

længere. Ønsker du det?

Min far lagde avisen fra sig og kom over til sengen.

- Men er det udelukket, at den palliative strålebehandling snart begynder at virke på smerterne i ryggen, så hun kan komme hjem igen? spurgte han. Lægen nikkede.

- Det er udelukket, svarede han.

- Men aftalen var jo ...

- Ingelise er ved at dø.

- Jo, jo, men aftalen var jo ...

Min far spændte i kæben, som forventede han, at lægen ville huske, hvad han havde lovet for to uger siden: et midlertidigt hospiceophold for at stabilisere smerterne, ikke noget permanent. Lægen forholdt sig afventende.

- Taler vi om dage eller uger? spurgte min far til sidst.

- Vi taler om timer.

Jeg havde ondt af min far, der skød hagen frem og stirrede ud i luften. De sidste mange år havde han været en planet i rotation om min mor, hurtigere og hurtigere, efterhånden som hun begyndte at
360 brænde ud.

- Jeg er sikker på, at min mor ønsker at være smertedækket, sagde jeg og forsøgte at aflæse hendes blik. Jeg anede ikke, hvad hun ønskede. - Du skal ikke have så ondt, vel?

- Aah, sagde hun, og det kunne stadig betyde hvad som helst. Hvorfor har du og far ikke talt om det her for længst? tænkte jeg. Du må have vidst, at du skulle dø. Du har været kræftsyg i tolv år, så hvorfor overlader du så stor en beslutning til mig, som du ikke engang kan lide? Du afskrev mig, da jeg var 21. Du sagde, at du ikke længere
370 havde en datter, så hvorfor skal jeg sidde her og agere dit talerør nu?

Alle de gamle historier væltede ud, bare jeg lettede en smule på låget. Det gik ikke an, ikke nu.

380 - Jeg må hellere gå ud og ringe til dine brødre, ikke? sagde jeg og rejste mig.

- Aah, sagde min mor og blinkede langsomt. En gang. To gange. Det er ikke acceptabelt at have lyst til at slå på en døende. Det er ikke acceptabelt at have lyst til at ruske hende. Jeg gik ud på gangen og fandt

en krog, hvor et par stole var placeret rundt om et lille bord som rekvisitter til en samtale, ingen havde lyst til at føre. Min mors
 390 yngste lillebror ville vide, at det var vigtigt, var jeg sikker på. Jeg havde aldrig ringet til ham før.

- Det er Christina, sagde jeg. Det drejer sig om min mor, hun ...

395 Han rømmede sig.

- Jeg sidder midt i et møde i Brøndby. Kan det vente?

- Nej, min mor er ved at dø. Vi er på hospicet nu. Jeg tror, at du skal skynde dig,
 400 hvis du vil sige farvel til hende.

Der var en lang tavshed i røret.

- Vi besøgte hende i weekenden, og jeg kunne godt se, hvad vej det gik. Jeg synes, at jeg sagde farvel til hende der, sagde han.
 405 Han lød hverken venlig eller uvenlig.

- Så du kommer ikke?

- Som sagt sidder jeg midt i et møde i Brøndby.

Receptionisten rejste sig, da et par bede-
 410 mænd kom ud fra et af værelserne med en kiste imellem sig. Jeg rejste mig også, mens jeg kikkede min mors ældste lillebrors

hjemmenummer frem på displayet. Engang var min tantes stemme i røret en af dem, 415 der holdt mig i live. Nu lød den meget langt væk

- Det er Anne-Marie.

Jeg satte hende ind i situationen, og hun gik væk fra røret og kom tilbage. Forbindel-
 420 sen skrattede.

- Carl Peter er gået i seng, sagde hun. - Han siger, at han vil sove, hvad skal jeg gøre?

I mit hoved hørte jeg min mor sige, at
 425 Carl Peter ikke kunne holde sygdom ud. *Det ved du da godt, Christina. Du kender ham jo.* Men han måtte tage sig sammen, tænkte jeg. Klokkeren var halv tre om eftermiddagen, og hans storesøster var ved at
 430 dø.

- Hvad med at vække ham og sige, at han skal komme med det samme? spurgte jeg Anne-Marie, men jeg kunne høre på hende, at de heller ikke ville komme, at ingen i familien ville komme ud over Kirsten, og måske ønskede min mor det sådan. Måske havde hun ønsket at blive ladet i fred hele sit liv.

Opgave 2

Tekst 2

”Kvinder skal hjælpes ud af burkaens skygge”.
Leder i Berlingske, den 1. august 2018.

Kvinder skal hjælpes ud af burkaens skygge

I dag træder det såkaldte tildækningsforbud i kraft. Det kaldes i folkemunde for burka-forbuddet, og med rette, fristes man til at sige, da loven i praksis handler om at forhindre, at kvinder iklæder sig burka eller niqab. Normalt bør staten slet ikke blande sig i, hvad borgere vælger at iføre sig. Men når det er nødvendigt med så indgribende en lovgivning som denne, er det ikke mindst for kvindernes egen skyld. Heldigvis er det et fåtal, der går med niqab herhjemme og endnu færre, der går med burka. Men uanset, om de går med ansigtet indhyllet af egen fri vilje, eller fordi de får besked på, at det skal de, melder man sig ud af samfundet ved at skærme sit ansigt af på den måde. Det kan hverken kvinderne eller resten af os være tjent med.

Berlingske har i de seneste dage beskrevet, hvordan et ukendt antal muslimske kvinder lever i et parallelsamfund, hvor de udsættes for alt fra psykisk vold og social kontrol til vold og voldtægt. I tirsdagens avis kunne man læse om kvinder, der oplever, at deres mand med henvisning til islamisk lov tager sig flere koner.

Forelagt historier om denne praksis i Danmark, fortæller Mohammad Khani, der er imam og underviser i en af de to største moskeer i Danmark, Imam Ali Moskeen, Berlingske, at han ikke juridisk må vie en mand, der kommer og vil giftes med kone nummer 2. Men: »Når du har indgået en aftale med den danske stat om at få statsborgerskab, så har du også indgået en aftale om at overholde landets love og regler. Så juridisk set

må vi ikke gøre det. Det eneste, vi kan gøre, er at fortælle folk, hvordan man bliver viet. Det kræver ikke en imam. Folk kan selv recitere vielsen. Det lægger vi ikke skjul på, hvordan man gør.« Og han fortsætter: »Vi lægger heller ikke skjul på, at det er tilladt i islam at have fire koner, men vi nævner samtidig, at du ikke må være registreret med to kvinder hos kommunen ifølge den danske lovgivning.«

Den udtalelse vidner om en total mangel på forståelse for danske værdier. Vi har heldigvis religionsfrihed her i landet, så det står folk frit for at praktisere den tro, de nu har – det skal bare ikke kun ske i overensstemmelse med landets love, men også i forståelse for de værdier, vi har. Og til dem hører flerkoneri bestemt ikke. Lykkeligtvis er hverken burka, niqab eller flerkoneri en udbredt praksis blandt vores muslimske medborgere, men det skal ikke være en undskyldning for at lade stå til.

Når folk bruger religion som undskyldning for at praktisere et uforsvarligt socialt kodeks, der ikke har hjemme i et frit og oplyst samfund, er det samfundets rolle at træde til og hjælpe dem, det går ud over. Det gælder tildækkede ansigter, psykiske og fysiske overgreb, at kvinder systematisk bliver forfordelt, når det gælder skilsmisse samt forestillingen om, at en mand kan have op til fire koner, mens det naturligvis er utænkeligt, at en kvinde kan have fire mænd.

Tildækningsforbuddet er et beklageligt indgreb i det, der principielt bør høre under borgernes personlige frihed. Men det er nødvendigt, for burka og niqab har intet med frihed at gøre.

Lykkeligtvis er hverken burka, niqab eller flerkoneri en udbredt praksis blandt vores muslimske medborgere.

Opgave 2**Tekst 3**

Andreas Terp: "Burkaforbuddet afslører Europas store dilemma".
Leder i netavisen Føljeton, den 1. august 2018.

Burkaforbuddet afslører Europas store dilemma

KÆRE LÆSER

¹ Varmen har stadig sit tag i Danmark. Som et vamset tæppe har den lagt sig over det meste af Europa og medført et ukendt antal gennemsvedte skjorter og urolige nætter. ⁵ Men selv om der kan gå timer med at vende og dreje sig, når mørket falder på, skal man alligevel være glad for varmen, når man bevæger sig udenfor i dag. Tænk hvis det havde været koldt, og man som konse-

¹⁰ kvens havde trukket elefanthuen over hovedet. Det var blevet dyrt. Fra i dag er det nemlig forbundet med bødestraf at bære beklædningsgenstande, der dækker ens ansigt.

¹⁵ Det er irriterende for dem, der fryser om vinteren. Men de klarer det nok. For det er egentlig slet ikke dem, det handler om. Maskeringsforbuddet er i praksis intet andet end en undskyldning for at forbyde ²⁰ kvinder at bære de muslimske klædedragter burka og niqab. Kort sagt er det et krumspring, man kun har lavet, fordi et

²⁵ decideret forbud mod burka og niqab havde været grundlovsstridigt. Dermed er forbuddet meget mere end blot endnu en lov i lovsamlingen. Det er en vidnesbyrd om det dilemma, som flygtningekrisen har sat store dele af det europæiske kontinent i og som i sidste ende kan ³⁰ ende med at ryste det europæiske fundament.

Europa er tabt

Blandt borgerlige politikere, senest Marcus Knuth (V), er der gået sport i at antyde, at ³⁵ den muslimske indvandring har ført til, at vi har 'tabt' forskellige geografiske områder. Som var den vestlige kultur i krig mod muslimerne og tabte territorier. Men måske

er det ikke muslimernes tilstedeværelse i ⁴⁰ sig selv, der gør, at vi 'taber' Europa. Det er i højere grad i den indædte kamp for at få dem til at forlade 'vores territorium', at vi taber Europa. For selv om masseindvandring medfører problemer for de europæiske nationalstater, er modsvaret lige så ødelæggende.

Den italienske forfatter og filosof Umberto Eco satte tilbage i 2015 ord på problematikken i et interview til Politiken: "Europa ⁵⁰ kan ikke tackle det voldsomme indvandringspres, men vi mister det, vi kan lide ved Europa, hvis vi holder folk ude." Det er det citat, der kan omdannes til det europæiske dilemma: Åbn grænserne, og vi mister ⁵⁵ Europa, luk grænserne, og vi mister Europa.

Så hvad er det, vi mister, hvis vi lukker grænserne til Europa? Det er det samme, vi mister i Danmark, når Folketingets politikere bevidst omgår Grundloven for at forbyde bestemte beklædningsgenstande: Vi ⁶⁰ mister den liberale samfundsorden, der har været grundstenen for både EU som institution og Europa som kontinent efter Anden Verdenskrig. Vi mister det danske frisind, ⁶⁵ som vi forsøger at beskytte med loven.

#MeTwo

Men hvad om vi lod være med at lovgive om det? Så ville vi potentielt tillade, at muslimske kvinder kunne undertrykkes i Danmark, og dermed også miste en del af vores ⁷⁰ danske frisind. Der bør ikke finde social kontrol sted i Danmark, det må alle kunne blive enige om.

Men spørgsmålet er, om den nye lov ⁷⁵ overhovedet kommer til at hjælpe på denne problematik. Indvandringsspørgsmålet

er en varm kartoffel i dansk politik, og dermed er den nye lovgivning måske i højere grad til ære for de indvandrerkritiske vælgere end de kvinder, som er fanget i de kontrollerende miljøer. Især fordi det allerede inden i dag var ulovligt at tvinge nogen til at tage burka eller niqab på.

Den tyske fodboldspiller Mesut Özil, der har tyrkiske rødder, har i et åbent brev beskrevet den racisme, han blev ramt af, efter at Tyskland allerede i gruppespillet røg ud af verdensmesterskabet i fodbold: "Jeg er tysker, når vi vinder, men jeg er immigrant, når vi taber," skrev han. Under hashtagget #MeTwo har andre personer

med rødder i flere kulturer skrevet om den racisme, de bliver ramt af, fordi de tilsyneladende ikke er 'europæiske nok'.

I stedet for at inkludere disse mennesker og give dem mulighed for at være både danske og noget andet synes lovgivning som fx burkaforbuddet ikke at have andet formål end at fremmedgøre dem og skubbe dem væk fra de danske værdier, man forsøger at værne om.

Så lad os endelig få bugt med de problematiske miljøer i Danmark, men lad os ikke fremmedgøre en hel befolkningsgruppe med symbolpolitik på vejen.

Opgave 3**Tekst 4**

Thomas Kingo: "Dend første Morgen-sang".
 Fra *Aandelige Sjunge-Koors første Part*, 1674.

Dend første Morgen-sang

1. Rind nu op i Jesu Naun,
 Du Livsalig Morgen-røde,
 Jeg vil i Basunen støde
 Hos min Seng og hvile-staun!
 Ald min Inder-deel sig røre
 Med ald Tak for Natte-ly,
 Og min Frelzers Lov opføre
 Til dend høye Himmel-Sky.
2. Nattens mørke Taage gik,
 Jeg har Dagen alt i syne,
 Og min hvilte Øyen bryne
 Soolen nu i sigte fik:
 Nattens skrækkelse er borte,
 Død og Dievel for mig svandt
 Som mit Levnet vilde korte,
 Jeg dem alle overvandt.
3. Ach! min Siæl, fremstil dig nu,
 Gjør at alle Bloode-Draaber
 Varmis op og at du raaber
 Af dit fulde Hiert' og Hu:
 Halleluja! ævig Ære
 Være dig Treenig GUD,
 Som paa Hænder vilde bære
 Mig fra Mørkets Hærskab ud.
4. Give Gud jeg kunde saa
 Dagen i din Frygt begynde,
 At jeg ikke skulde synde
 Og paa Snuble-steenen gaa,
 Ach! at JEsus vild' oprinde
 Over mig som Sool og Skiold,
 At jeg kunde overvinde
 Kiød og Blood og Satans Vold.
5. Mine Veye jeg ey kand,
 Som jeg gierne vilde, kiende,
 Du, o Gud kandst ene vende
 Min Fornuft og min Forstand,
 At jeg udi Spooret bliver
 Som dit Ord mig viser paa,
 Over hvor hen din Aand mig driver
 Jeg med Glæde did kand gaa.

6. Gid jeg Sathans Lyste-Drik
Hade maa som Gift og Galde,
Lad dog aldrig mig befale
Hans Løgnagtig Engle-Skik:
Lad mig aldrig tænke' at plokke
Figen, blant hans Tjdsle-Frøe,
At hand mig saa skulde lokke
For et Æble til at Døe.
7. Skal og Satans Lemmer sig
Denne Dag mod mig bevæbne,
Lad da denne haarde Skæbne
Vendis, o min Gud, ved dig,
Fri mig ud fra Tungens svøbe
Og fra Moorde-mandens¹ Haand,
At min Food dog kand undløbe
Deris skiulte Snære-Baand.
8. Ald denne Gierning, Drift og Daad,
Som min haand i dag skal giøre,
Gid jeg hende aldrig røre
Uden din Aands Kraft og Raad:
Thi forgævis skal jeg svede,
Og Arbeyde uden Frukt,
Om din Aand er ey tilrede,
Og din Hielp er udelukt.
9. Mine korte Dag' og Aar,
Lykke, velfærdt Gods og ære,
Hvordan de skal lodnet² være,
Det udi din Ville staa:
Giv mig kun hvad dig behager
Bland du selv mit Levnets Skaal,
Ey som det min gane smager,
Mens saa som det er dit Taal.
10. Lad din Lyvse-Stage staa,
Og din Ære sig udbrede,
Gud, du selv til Lyvset lede
Dem som end i Mørke gaa,
Dine Hyrder du bemande
Som skal vogte dine Faar,
At de frit mod Ulven stande
Som din Hiord fast eftertraar.

¹ *Moordemand*: morder

² *Lodnet være*: tildelt

11. Gid vor KONGIS Arve-stool
 Maatte ævig, ævig være,
 Seyer, Salighed og Ære
 Blive ham som Middags Sool,
 Gjør den gandske Konge-Stamme
 Høy-velsigned i dit Naun,
 Giv hans Raad Forstand at ramme
 Ære din og Rigets gaun.
12. Vore Landemærker staa
 Mured om med fred og leyde³,
 Hunger, hastig Død og Feyde
 Bryde ey med Vold der paa!
 Land og Vand velsignet blive,
 Fædmed⁴ af Guds Vogne-Spoor,
 Alt Nødtørftig Grøde give
 Mens vi leve skal paa Joord.
13. HERre, glem og ikke mig
 Din Velsignelse at sende
 Og alt Got til mig at vende
 Som min Troo den er til dig:
 Lad dit Ansigt med mig vandre
 Fæst du self min svage Food,
 Lad ey Synden mig forandre,
 Og omvelte i mit Blood.
14. Lær mig ved hvert Klokke-Slæt,
 Denne Dag forbedret blive,
 Saa mit Hierte, her i Live,
 Bliver ey til Verden sæt:
 Men at jeg mig kand erindre,
 Hvor min Tid dend nipper af,
 Og hver Tjme bliver mindre,
 Til jeg seyner i min Grav.
15. O min Gud, du hielp mig da,
 Naar mit Levnets Maal har ende,
 Og mit Hiul ey meer vil rende,
 Men mit Aag skal spendis fra!
 Lad da uden Tiid og dage,
 Mig dit Æris Ansigt see!
 Synd og Sorrig, Vee og Klage
 Rodne med min Joorde-Blee.

³ leyde: sikkerhed

⁴ Fædmed: gjort frugtbar

Opgave 4**Tekst 5**

Mikkel Fyhn Christensen: "Fakta er kedelige - derfor er fake news populære".
 Artikel i Berlingske, den 13. marts 2018.

Fakta er kedelige - derfor er fake news populære

Verden ændrer sig oftest i små kedelige ryk, og derfor er de fleste fakta-baserede nyheder kedelige. Falske nyheder spredes hurtigere og bredere, konkluderer nyt studie.

1 Tænk, hvis det havde været sandt: På en ganske almindelig og kedelig tirsdag i april 2013 skyllede en skrækkelig 5 nyhed ind over Twitter. To eksplosioner havde ramt Det Hvide Hus, og præsident Obama var blevet såret.

Præsident Obama blev i 2013 løjet såret. Selv om rygten var let at afkræfte, blev det alligevel lystigt delt.

På samme tidspunkt holdt 10 præsidenten tale for årets lærer 2013 ved en forudsigelig ceremoni uden større nyhedsværdi. Solen skinnede, lærerne klappede, og der var ikke skyggen af eksplosioner. Det var derimod på 15 Twitter, og aktiemarkederne gik i panik. Dow Jones mistede 130 milliarder dollar i værdi.

Det var en falsk nyhed uden rod i virkeligheden, og den kunne let afkræftes, men 20 den blev alligevel delt lystigt på Twitter. Og sådan forholder det sig generelt med falske nyheder på Twitter, konkluderer forskere fra MIT, Massachusetts Institute of Technology, i det videnskabelige tids- 25 skrift Science.

»Falske nyheder når længere og hurtigere og dybere og mere bredt ud end sandheden i hver kategori af informationer,« siger Sinan Aral, som er en af forskerne 30 bag, til radiostationen WBUR.

Forskerne har analyseret 4,5 millioner tweet sendt i årene fra 2006 til 2016, og undersøgelsen konkluderer, at falske informationer har 70 procent større chance for 35 at blive delt, end fakta har.

»Spredningen af falske informationer i vores samfund kan potentielt have meget dramatiske konsekvenser,« konstaterer Sinan Aral.

40 Fælles for de tweet, der når længst ud, er, at de er opsigtsvækkende. Det samme

gælder for de falske nyheder. »Det er klart, at det er lettere at skrive noget 45 opsigtsvækkende, når man ikke skal tage hensyn til sandheden,« siger Sinan Aral.

Forskerne bag MITs 50 undersøgelse spekulerer nu i, at spredningen af falske nyheder ikke kun skyldes politisk bias, men også det forhold, at falske nyheder, der ikke behøver at tage hensyn til virkeligheden, er mere opsigtsvækkende, og at det i høj grad er det opsigtsvækkende, der giver falske nyheder så stor gennemslagskraft.

Virkeligheden er kedelig. Løgner er 60 spændende.

Forskerne kan se, at robotter, som ofte har fået skylden for spredning af eksempelvis russisk propaganda, ikke spreder falske nyheder i lige så høj grad, som mennesker gør. 65

»Selv om »botterne« bidrager til at sprede falske nyheder, så spreder de falske og sande nyheder med nogenlunde samme frekvens,« forklarer Sinan Aral.

70 Robotterne kan ikke se forskel på sandt og falsk eller kedeligt og opsigtsvækkende. Cirka 15 procent af de tweet, som forskerne har undersøgt, blev sendt af robotter, men da forskerne fjernede robotterne fra det samlede materiale, var mønsteret det samme. 75

Tweet om nyheder baseret på fakta blev typisk delt 1.000 gange, mens falske nyheder kunne nå op over 100.000 delinger. 80 Altså skal forklaringen på spredningen af falske nyheder findes hos mennesker, mener MIT-forskerne.